СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 50. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 3. березня 1931. VOL. XXXIX. No. 50. Jersey City, N. J., Tuesday, March 3, 1931. THREE CENTS.

БИЗНЕС ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ

ВАШИНҐТОН. — Джуліюс Г. Барнес, голова „Нешенел Бизнес Сорвей Конференс", видав заяву, з якої повіває оптимістичним духом щодо економічної ситуації в Америці. Він каже, що в січні продано автомобілів на 25% більше ніж попередніми місяцями, а продукція заліза зросла на 2.8%. З весною, твердить Барнес, треба надіятися загальної поправи бизнесу.

Не дописує тільки загранична торговля, яка впала в січні на 30.2% у порівнанню з січнем 1930 року.

НЕ ПРИЗНАЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Полісмена Мек Лолина, котрий перед 8 роками арештував Вивієн Ґордон, а тепер повернув з подорожі до Бермуди, спроваджено прямо з корабля до слідчого судді, щоби довідатися щось ближче про цей арешт. Мек Лолин відповів, що він собі не пригадує такої особи і навіть не знає, чи це була людина білої чи чорної раси.

З листів задушеної Ґордон виходить, що це Мек Лолин разом з її чоловіком арештували її в підступний спосіб і віддали до поправного дому. А тепер, коли Ґордон відгрожувалася, що викриє ті справи, її спрятано в підступний спосіб зі світа.

Її чоловік також твердить, що він нічого не знає і непричасний до її вбивства.

ПОВСТАНЦІ В ПЕРУ ГОРОЮ.

ЛІМА (Перу). — Провізоричний президент Люї Саншес Серо зрезиґнував і в той спосіб припинив дальшу горожанську війну.

Резиґнація наступила тоді, коли фльота перейшла на сторону повстанців. Новий уряд переговорює з повстанцями. Замітне те, коли Серо зрезиґнував і перейшов до готелю, великі маси населення зробили йому велику овацію.

НАЙБІЛЬШИЙ ПАРК.

ОЛБАНІ. — Адірондак Парк побільшено до 4,604,000 акрів. В той спосіб став він найбільшим з усіх американських парків.

ПОТОНУЛИ.

САНТІЯҐО (Чілє). — Князеви Валії, анґлійському престолонаслідникови, приґравала до вечері музика з 12 музикантів. По вечері музиканти вертали човном домів. Човен перевернувся по зударенню з кораблем і всі музиканти попадали у воду. Сімох з них потонуло.

ГАДИНА В СИПЯЛЬНІМ ВАҐОНІ.

ВАШИНҐТОН. — Д-р Реймонд Дітмар перевозив до Вашинґтону з зоольоґічного городу в Бронксі велику їдовиту гадину, кобру, довгу 14 стіп. Але у ваґоні було для гадини зазимно й вона почала тремтіти. Тоді д-р Дітмар відчинив пачку й почав огрівати гадину коцами і своїм тілом. Як гадина огрілася, то почала шипіти, ніби підсвистуючи. Подорожні, котрі спали в тім самім возі, не знали, хто то свище, а довідалися аж з ґазет, що то їхала з ними їдовита гадина. Д-р Дітмар твердить, що коли кобра підсвистує, то це є в неї виразом задоволення.

„КОМУНІСТИЧНИЙ СУД".

НЮ ЙОРК. — 2,000 слухачів, головно Ніґрів, були свідками комуністичної комедії, яку названо „судом".

Ото судили в „Ню Гарлем Касіно" Оґуста Йокінена, сторожа й комуніста, за те, що він не станув в обороні чорних, коли їх викидали з балю, влаштованого „Фінніш Воркерс Клоб". Йокінен, Фінляндець, котрий не розумів ні слова по анґлійськи, прислухувався судови, на якім виступали комуністичні аґітатори і цитували Леніна та виступали проти упереджень білої раси проти чорної. Обжалований признався до вини. Його викинули з партії, але заявили, що його приймуть, як він обставатиме за Ніґрами.

ПРОТИ НІЧНОЇ РОБОТИ ЖІНОК І ДІТЕЙ.

ШАРЛОТ (Норт Каролайна). — В. Мек Лорин, секретар „Америкен Катон Менюфектюрерс Асосіейшен", подає, що вже 83% ткацьких бавовняних промисловців заявилися за те, щоби не допускати до нічних робіт жінок і дітей.

ПРОЖИВ 36 ЛІТ У КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Ґенри Ален Купер, літ 81, помер нагло на удар серця. Купера, котрий був конґресменом 36 літ, називали „Батьком Конґресу".

З його смертю погіршилося становище републиканців. Тепер републиканці матимуть 217 голосів, а демократи 216. Один конґресмен уважає себе незалежним.

НОРИС КРИТИКУЄ ГУВЕРА.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Норис каже, що президент Гувер уважає законопроект в справі Мосл Шолс справою, яку повинні вирішити інжинири, бо це є інжинірський проект. Норис каже далі, що сам президент є інжиніром і тому не годен зрозуміти, чому президент відсилає проект до начальників департаментів до вирішення, коли ні один з начальників не є інжиніром.

ЧЕСЬКИЙ КОНСУЛЯТ НА ВОЛИНІ.

Польський уряд дозволив на відчинення чеського консуляту в найбільшому чеському селі на Волині, Квасилові. Консулем буде інжинір Сваровський, котрий підчас своїх передвоєнних студій у Празі виявив себе великим приятелем Українців і був навіть якийсь час членом української студентської української студентської громади.

9 МІСЯЦІВ ЗА НЕДОЗВОЛЕНІ ЗБОРИ.

Девять місяців за недозволені збори дістав 8. лютого у Мус Джьо, Саск., комуністичний орґанізатор Джан Годсон. Годсон старався наперекір поліції відбути 12. грудня мітінґ коло залізничої стації.

ЖЕРТВА КРАКІВСЬКОГО ПОЛІЦІЯНТА ПОМЕРЛА.

Краківська преса подає, що в лічниці в Новім Торзі помер студент медицини краківського університету, Іво Корнер. Як відомо, цей студент, то юґославянський горожанин, що студіював у Кракові, був арештований за дрібні студентські авантюри на вулиці, а поліціянт Павелек підчас переслухання так його скатував, що Корнер опинився в лічниці, де по двох роках помер. Десять днів перед смертю цей скатований студент збожеволів від мук та кілька разів кричав до якихсь привидів: „Пустіть мене! Не бийте мене, дайте мені спокій". Пригадуємо, що поліцая Павелка судив краківський суд і він відбуває кару у вязниці.

В ДОБІ ФІНАНСОВОЇ КРІЗИ.

Осип Корнбавм, власник складу вугля при вул. Конопницької у Львові, дав свому робітникови Дацови 300 золотих і вислав його з векслем до банку заплатити якусь рату. Петро Дац був видно у крайній фінансовій скруті і, взявши 300 золотих, утік з ними Бог зна куди, і тепер за ним шукає поліція.

НЕМА ШКІЛ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ!

Населення сіл Ст. Любовня і Межилаборці на Підкарпатю внесло було на руки міністра освіти Дерера прохання відкрити в них українські школи. Просьбу відкинули, мотивуючись браком грошей, хоч це не перешкаджає одночасно видавати тому самому міністерству міліони на основування чеських шкіл по українських селах.

ВКРАЛИ ДОЛЯРИ И ЗОЛОТІ.

До хати Вірґінії Ступницької в Товмачі закрався в ночі злодій та забрав з незамкненої комоди 500 ам. долярів і 900 зол. — До хати Катерини Горинь у Снятині напав замаскований опришок з револьвером і забрав 17 долярів, що були під подушкою в кишені суконки. Опришок дістався до хати через крівлю та стрихові двері.

ФАБРИКУВАВ 50-СОТІВКИ.

Поліція в Плаучі Малій (пов. Бережани) арештувала Дм. Тацедаря, якого підозріває, що фабрикував 50-сотівки. Поліція сконфіскувала всього лише дві 50-сотиківки, що їх пустив в обіг Тацедар. У нього ж самого знайшли цину й олово.

БАЖАЮТЬ РОЗСЛІДЖЕННЯ ЗБІЖЕВОЇ БІРЖІ.

Канадійська Рада Рільництва на своїх річних зборах в Вінніпеґу 3. лютого ухвалила резолюцію з домаганням, щоби домініяльне та провінціональне правительство назначили спільну королівську комісію для прослідження діяльности збіжевої біржі. Домініяльне правительство малоб також розслідити питання використання збіжа в інших цілях ніж на поживу. Збори також одобрили теперішне припинення іміґрації.

ПРИГОДА ХАПЧИВОГО ЛІКАРЯ.

У Варшаві один бідний Жид покликав до хорої жінки відомого лікаря. Сей зараз на вступі зажадав заплати 50 лотих. Жид обіцяв їх дістати і вибіг з хати. За хвилю вернув приніс 50 золотих і дав їх лікареви, котрий почав оглядини і приписав, як хору лікувати. Коли одначе збирався йти домів, побачив, що його дороге футро пропало. Показалося, що Жид вибіг з його футром на вулицю, продав його і вторговані гроші дав лікареви як заплату. Тепер справу буде розбирати суд.

КАНАДА ВИВОЗИТЬ ПШЕНИЦЮ ЗА ГРАНИЦЮ.

Канадійське статистичне бюро повідомляє, що в протягу січня вивезено з Канади 20,521,826 бушлів збіжа. В тижни, що скінчився 30. січня, вивезено з Канади самої пшениці 4,329,255 бушлів. Засоби пшениці в елєваторах зменшуються. Коли 23. січня в елєваторах було 205,992,667 бушлів пшениці, то 30. січня було в елєваторах 203,914,346 бушлів. Рік тому, 30. січня 1930 р., було в Канаді в елєваторах 220,5.. бушлів.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ЗАДУМУЄ СКРІПИТИ СВОЇ ГРАНИЦІ.

Не дивлячися на миролюбні заяви делікатних міністрів заграничних справ Франції, Анґлії, Італії і Німеччини в Женеві, чехословацьке міністерство війни, ідучи за прикладом не на словах, а на ділі Франції й Бельґії, котрі повибудовували останніми часами величезні кріпости на своїх східних границях, береться й собі до праці. Але що вибудування твердинь і фортів коштує забогато, то Чехословаччина задумує обмежитися тим, що меншими видатками вибудує здовж границі бетонові окопи й позиції. Не вірять Чехи устним обіцянкам.

ПОРУЧНИК НОВОТНИ ЗАСУДЖЕНИЙ НА 2 І ПІВ РОКУ.

У розправі, яка йшла в Перемишлі проти поручника Новотного за вбивство капітана Шафрана, запав 6. лютого присуд. Трибунал видав присуд, на основі якого поручника Тад. Новотного признали винуватим злочину вбивства з §453. уст. 2. військового карного кодексу та засудили на кару 30-місячної тюрми з зарахуванням 15 місяців слідчого арешту.

ОБІЦЯНКИ ЖИДАМ.

Премієр Славек приняв жидівську делеґацію в особах послів Тона і Розмаріна і приобіцяв їй, що Жиди в Польщі дістануть ріжні полекші і концесії.

МОСКВА В ОБОРОНІ КОМІСАРСЬКИХ ФІЛЬВАРКІВ.

З Москви повідомляють: ЦИК (центральний ісполнітельний комітет, щось в роді большевицького парляменту) ухвалив кілька декретів (указів), якими обмежено права власників приватних господарів.

Селяни, котрі не вступили до „колективи", не сміють дістати кредитів, ані не мають права купувати рільничі машини в державних фабриках. Крім того ухвалено закон про охорону рільничих „комун" перед селянським терором.

ЗА ЦИВІЛЬНІ ШЛЮБИ В МАНІТОБІ.

В провінції Манітобі (Канада) закон не знає іншого шлюбу, як церковний. Шлюб, як цивільна процедура, не істнує тут . люди, яким ц рква з якоїсь причини не схотілаб дати шлюбу, не можуть звінчатися, дарма, що не булоб законних перепон для їх шлюбу. Супроти цього посол Пул з Бютіфул Плейнс вніс у соймі законопроєкт, щоби судді окружних судів мали право давати цивільні шлюби. За такий шлюб мав би суддя право брати 5 долярів оплати.

Проти законопроєкту Пула виступають гостро консервативні посли, хоч не всі, і при другім читанню було за нього 31 послів, проти 16. Горячо промовляв за законопроєкт посом Бачинський з Фішер.

ТАЛАНОВИТА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ БУТИ НОРМАЛЬНОЮ.

Відомий німецький учений психіятр д-р Вільгельм Лянґе-Айхбавм видав на днях цікавий твір п. з. „Ґеніяльність і божевілля".

На думку Айхбавма, як врешті й величезної частини психіятрів, кождий ґеній стоїть на межі божевілля. Загалом людина талановита не є нормальною й не може нею бути, й колиб кожду ґеніяльну людину піддано лікарській обсервації, то це малоб просто сенсаційні наслідки. Кождий ґеній помандрував би до лічниці.

Природа, що в такий майстерний спосіб будує ум людини, мститься за всякий надаток. Ум ґеніяльної людини працює інтенсивно, його комірки піддаються швидше змінам та потрясенням, ніж ум пересічної людини. Ґеніяльність є умовою недугою.

Є ріжні фази божевілля. Є божевільні, які не віддповідають за свої вчинки, хоч є на вид нормальні, які не виглядають на недужих, а тимчасом є вони важко хорі.

Словом, талан, надприродна здібність, ґеніяльність, виплинає з недуги мозку.

Ґеній не може бути нормальною людиною.

ТРИ І ПІВ МІЛІОНА ЛЕВІВ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ БУКОВИНИ.

Економічна делеґація правительства ствердила, що найгірше дошкулює безробіття в Буковині. Буковині дано до розпорядимости три і пів міліона левів. За ці гроші закупиться кукурудзів і роздасться поміж населення. Наші парляментарні представники, а також члени повітової та міської ради повинні заінтересуватися цею акцією, щоби хлібом безробітних не годували богачі безроги, як це тепер робиться в Чернівцях. — („Час").

ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКЕ МОРСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ ДОВЕРШЕНЕ

МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА ІТАЛІЄЮ УСТАНОВЛЮЮТЬСЯ ДОБРОСУСІДСЬКІ ВІДНОСИНИ.

ПАРИЖ (Франція). — Сюди приїхав з Риму анґлійський міністер справ закордонних, Гендерсон, лорд адміральства Александер та інші члени анґлійської місії, що вели переговори з Італією в справі її морського порозуміння з Францією. Після тригодинних нарад з Бріяном та французьким морським міністром оголошено комунікат, що Франція й Італія осягнули повне порозуміння в справі обмеження своїх воєнно-морських сил.

Умов цього порозуміння ще не оголошено, бо перше їх мусить знати Америка та Японія, які мають згодитися на них, щоб Італія та Франція могли прилучитися до воєнно-морського порозуміння тих двох держав та Анґлії, які вже підписали лондонські протоколи воєнно-морської наради. Сподіваються, що коли Анґлія старалася довести до порозуміння між Італією та Францією й умови цього порозуміння не дуже відходять від тих, які були ухвалені в Лондоні, то Америка й Японія згодяться на нього.

Бріян каже, що можливо вже в середу він зможе оголосити публично італійсько-французьке порозуміння, яке має ратифікувати парлямент. Французький та анґлійський міністер закордонних справ вислали до італійського міністра Ґрандія спільну телеґраму, в якій повідомили його, що Франція приймає умови порозуміння з Італією. Цю телеґраму зредаґовано в такій спосіб, що вказує на встановлення добросусідських взаємин між Італією та Францією.

В ІТАЛІЇ ЗАДОВОЛЕНІ.

РИМ (Італія). — Урядові кола задоволені з того, що Франція приняла умови, які були вироблені в Римі при участи Гендерсона. Цим кладеться кінець перегонам між Францією та Італією в морськім зброєнню й спиняється дальша розбудова фльоти. Тут певні, що за цим порозумінням підуть дальші кроки до поліпшення взаємовідносин між Італією та Францією.

Мусоліні дуже затоволений з порозуміння з Францією і з того, що тепер буде нарешті здійснений договір пятьох морських держав, який вироблено в Лондоні. Це багато допоможе загальному обеззброєнню всіх европейських держав.

В АНҐЛІЇ ТАКОЖ ЗАГАЛЬНЕ ЗАДОВОЛЕННЯ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Вся анґлійська преса, робітнича, ліберальна й консервативна одноголосно признає великі заслуги уряду Мек Донелда, що довів до порозуміння між Францією й Італією, а разом з тим до воєнно-морського порозуміння пятьох великих морських держав.

БОЛЬШЕВИКИ ЧИСТЯТЬ СВОЮ БЮРОКРАТІЮ.

МОСКВА (СССР). — Радянська влада „вичистила" з ріжних державних установ 138,000 урядовців. Таку ґенеральну „чистку" вони пояснюють тим, що в державних орґанах завелася страшна бюрократія, яка гальмує всі державні справи. Крім того комуністична влада знайшла потрібним нарешті викинути з своїх апаратів ріжних царських жандармів, поліцаїв, „чиновників" і т. п., що примостилися на ріжних державних становищах.

Далі пояснюють це звільнення тим, що богато є також комуністів, які займають посади, невідповідні їх знанню. Тому тепер їх поставлять на інші роботи, де їх знання буде більше відповідати вимогам праці.

ЩЕ ОДНА МОСКОВСЬКА ТРАҐІ-КОМЕДІЯ.

МОСКВА (СССР). — 1-го березня розпочався судовий процес над 14 особами, з яких більшість є членами російської соціял-демократичної партії. Большевики обвинувачують їх у прислужництві світовій буржуазії та в орґанізації боротьби з большевиками.

Серед підсудних знаходяться старі революціонери й соціялісти, які вели довгу й тяжку боротьбу з царизмом. Богато з них провели довгі роки в царських вязницях та на засланню за революційну діяльність. Тепер большевики обвинувачують їх у контр-революції.

Вся радянська преса старається роздути цей процес, щоби ним зацікавити широкі маси, викликавши їх ворожнечу проти арештованих. Та ця аґітація преси не знаходить широкого відгуку в масах і вони мало цікавляться процесом.

СПРОСТОВУЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКІ БРЕХНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Вслід за заявою двох членів центрального комітету російської соціял-демократичної партії німецька соціял-демократична партія оголосила заяву, що ні вона, ні російська соціял-демократична партія, ні цілий Другий Інтернаціонал жадної саботажної роботи проти радянщини не ведуть. Таксамо безпідставне є обвинувачення їх большевиками в орґанізації інтервенції проти Росії.

Все те, що пишуть комуністичні ґазети та заявляють московські комуністи, є їх безпідставною вигадкою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5-183-

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧАСОПИСНА ТРАҐЕДІЯ

З днем 27. лютого перестав виходити в Ню Йорку часопис „Ди Ню Йорк Ворлд" у всіх своїх виданнях: ранішнім, вечірнім і недільнім. А причиною припинення видавництва були матеріяльні трудноші.

Здавалося би, що в країні, в якій виходить така тьма часописів, а дотого в Ню Йорку, в якім виходять найбільші й найкращі ґазети, не викличе така подія великої уваґи з боку публики, а ще меншої з боку інших ґазет, які повинні би бути раді, що позбулися... конкурента. Щонайбільше повинні би бути зажуреними робітники, заняті при видавництві, а було їх 2,867.

Та так не було. Припинення видавництва викликало жаль з боку цілої нюйорської преси, яка зазначила, що „Ворлд" обстоював вірно принципи, які виложив 10. травня 1883 р. Джозеф Пулицер, перебираючи часопис на власність. В той день новий видавець і власник заявив, що видаватиме часопис на інший лад, з іншими людьми, з іншими способами і методами, з іншими цілями і принципами, з іншими симпатіями і переконаннями та з іншими головами й іншими серцями. І підкреслив у вступній статті, що „Ворлд" стає орґаном, який „завжди боротисяме за поступ і реформи, ніколи не столерує несправедливости і хабарництва, завжди поборюватиме демаґоґів усіх партій, ніколи не належатиме до жадної партії, завжди виступатиме проти упривілейованих кляс і грабіжників громадського добра, завжди відноситиметься з симпатією до бідних, завжди дбатиме про загальне добро, ніколи не задоволиться тільки передаванням новин, а завжди останеться независимим аж до драстичности та ніколи не боятиметься виступати проти зла, без огляду на те, чи воно походить від грабіжницьких багатирів чи грабіжницької бідноти".

Прощаючися з „Ворлдом", нюйорські часописи підносять, що отсе перестав виходити „чемпіон лібералізму і свободи думки", вірний викладник ідей Томаса Джеферсона. Пишуть, що не стало чемпіона, а без нього „станутъся біднішими не тільки Ню Йорк, але й цілий край". А разом з тим підчеркують траґедію тих, для котрих часопис був ціллю життя, котрі присвятили йому десятки літ мозольної праці, свої сили, свій мозок, енерґію і запал. А дотого додають ще й те, що 2,867 людей опинилися на вулиці без заняття і попрощалися з ґазетою пером свого редактора в такий спосіб, що передали свій часописний „меч" тим, котрі продовжуватимуть ті ідеї, що їх голосив часопис, якого судьба вже зістала запечатана.

БЕЗ ЗУПИНОК

(Кореспонденція зі Львова)

(Докінчення)

Якби там не було, якіб там хмари над нами не згущувалися, життя не знає зупину. І йде воно дальше повільним вправді, але невпинним ходом вперед. Багато в нас ще галузей лежить облогом. Недостачу капіталу старається заступити кооперація. Це, очевидно, не може відбуватися американським темпом. Там один, або кількох богачів зложать капітал більший, як у нас ціла кооперація разом. Але в нас і покупна сила і запотребування менше. Коли село в нас до високої міри скооперoване й зложило розмірно за короткий час такі капітали зі своїх голодівок, про які ми недавно ще й не мріяли, то місто дрімає під кожним оглядом. За виїмком Львова рідко де замічується в місті українське життя. Міський спосіб життя деморалізує мешканців, даючи легкий заробіток у деякий час (ярмарки, торги, відпусти тощо). Велика скількість шинків, обчислених на приїздку публики — теж робить своє. Міщани мають десь зійтися й не відчувають так дуже моральної потреби орґанізації, як селяни. В останніх днях провідні кооперативні чинники звернули й на це увагу. Дня 2. лютого відбувся на заклик старої кооперативи „Народна Торговля" у Львові перший зїзд міських кооператорів. Бо деж-то: одна сема частина всіх Українців живе в 250 містах західно-українських земель, себто 14%, то є 1 міліон. Вони спотребовують річно за пів міліярда золотих товару, а з того торгує українська кооперація всього 10 міліонів зол. річно. Коли в селах є поверх 3,000 кооператив, то міста мають заледви 87 з невеликим закладовим капіталом (пересічно по 7 зол. на члена). Тому кожний суспільний діяч мусить повитати започаткування систематичної міської кооперації, обєднуючи її в ідейному центрі західно-української кооперації, Ревізійному Союзі У. Кооператив і в Народній Торговлі. Колиб удалося розрухати міську українську масу, тоді вона сама могла би ще богато творити нових варстатів праці, моглаб орґанізувати **виробництво.** Торговля й виробництво відтяглиб міську людність від рільництва. Тимчасом реґулювались би ціни на рільничі продукти, та творилось би нове міщанство, цей потрібний нам постійний незалежний міський елемент.

Незабаром (10. лютого ц. р.) має бути формально зорґанізована у Львові нова кооперативна установа, яка буде заниматися **продукцією хліборобних виробів.** До тепер — наш селянин уміє тільки виробити хліб і продати його за безцін. Але не було кому занятися зорґанізованням ані самої перерібки, ані збуту. Можна надіятися, що незабаром і на цьому полі побачимо вже наглядні успіхи.

Одним з ворогів нашого лихоліття, це алькоголь. Не дивно, що проти нього бореться не тільки той, хто його не вживає, але й той, хто його вживає. Головним речником протиалькогольної справи в нас це товариство „Відродження". Воно мало чималий успіх у своїй діяльности. На 487 плебісцитів проти коршем, переведених у Польщі за час від 1920 до кінця 1930 року, припало на Сх. Галичину 405, на зах. Галичину 77, а на решту Польщі всього 5. Ця висока сума плебісцитів, з якої уряд і половини не потвердив, дала привід теперішньому міністрови скарбу до посуджень, що протиалькогольний рух має в Українців протидержавний характер. Друга річ, що тим чином він хоче промостити шлях зміні дотичного закону, який передбачає постійне полишення стану коршем заокругленого до числа 22,000. Закон передбачає знесення права плебісциту в теперішньому виді. Де в громаді протикоршемного плебісциту не булоб, там можна буде продавати спірт усякої сили, а де більше громадян заявилась би проти алькоголю, там можна би продавати в коршмі лише 45% алькоголь. Очевидно — дома можнаб пити довільний. Також мається зменшити віддаль для коршем від церков і шкіл на 100 метрів (до тепер було 300 м.). Отже — по розвязанні товариств буде могло населення орґанізуватися... в коршмі. Кому буде страшно пити сильний спірт, буде міг пити **45-процентовий.**

Одначе помилявсь би той, хто, слідячи наше життя здалека, думав би, що ми можемо й уміємо тільки матеріяльні добра орґанізувати.

Дня 29. січня ц. р. відбулися конститууючі загальні збори нової установи, Т-ва Прихильників Мистецтва, якого головою став о. мітрат Ол. Базюк.

Відкрита 23. січня ц. р. крамниця Українського Народнього Мистецтва (що іншого від попереднього) уладила від 1. до 10 лютого виставу народніх виробів, щоб показати спосіб примінення народнього мистецтва до предметів домашніх виробів. У салях музею Н. Т-ва ім. Шевченка розкинено стільки краси з ріжних околиць Соборної України, що не знати, на що приглядатися. Навіть чужинці замітили, що кожний, хто хоче втекти дома від фабричних шабльонів, повинен звернути увагу на українські мистецькі вироби.

Наукове Товариство ім. Шевченка, одинока наукова установа в Галичині, відбула свої загальні збори 28. грудня 1930, на яких вибрано головою товариства д-ра Кирила Студинського, академика УАН в Киіві. Вибір був малощо неодноодушний. Але частина громадянства, особливо молодшого, неприхильно настроєна проти особи д-ра Студинського (якого свого часу українські студенти навіть чинно зневажили), домагається його усунення. Одначе не виглядає, щоб це грозило якоюсь крізою, а потуємо це для реєстрації фактів.

Недавно гостював у Львові український театр ім. Тобилевича, який доказав, що при всіх злиднях, при всіх затіях на нас — не завмерли в нас артистичні цінности.

Те саме доказав вечір чеської пісні, який уладили дня 6. лютого ц. р. співацькі товариства: „Сурма" (мужеський хор) і „Боян" (мішаний хор). В битком набитій салі подивляли львівські Українці богацтво веселої чеської народньої пісні. Вечір пройшов під високою артистичною вартістю. Мав він безперечно богато й політичног значіння. Присутний на концерті чеський консуль відзначив диріґента „Сурми" (Охримовича) великим лавровим вінком з чеськими стяжками.

Поза тим — „Рідна Школа" видає правильно кожного місяця одну книжку Загальної Української Енциклопедії, доведеної до початків букви „г". Вийшло вже 8 таких цінних книжок, які мають разом 1023 сторінок. З нагоди ювілею 50-ліття „Рідної Школи" друкується обширна праця б. делеґата в Америці, Льва Ясінчука, з численними ілюстраціями. З тої самої нагоди кінчиться підготовча праця для влаштування у Львові великого Свята Молоді шкіл „Рідної Школи" з цілого краю, підготовка до загальної шкільної вистави „Рідної Школи", шкільного музею та Педагогічного конґресу. Одним словом: цей рік дасть чимало нагоди приглянутися розвиткові життя галицьких Українців.

Під політичним оглядом у нас наразі змін нема. Пише орґан українських націоналістів („Український Голос" з Перемишля), що „нам треба нової партії, чи радше нового покоління сильних людей"; питання „в нових людях, які зумілиб і мали настільки волі й характеру, щоби впровадити в життя програму, диктовану інстинктом самозбереження нації". Це правда. Коли нам чого не достає, то саме найбільше тих людей. Але й вони появляться, колиб надійшла велика хвиля. Наразі ми у високій мірі „ферментуємо" ще. До недавна найбільша, провідна партія УНДО відбула 31. січня і 1. лютого ц. р. нараду свого Центрального Комітету. На нараді вислослено поклін проводові, зокрема голові, д-рові Дм. Левицькому (сидить у тюрмі) та доручено партійному проводові й Парляментарній Репрезентації працювати в напрямі консолідації **національних сил,** а членам — витревати на позиціях.

Коли всім членам української нації буде присвічувати найвища мета, до якої прямуємо, коли дрібничкові справи не затемнять тої мети, тоді можна надіятися, що консолідація можлива. Тоді й велика частина національної енергії піде на розбудову.

I. Білюнас.

ЙОНЮКАС*)

На шестому році Івась був уже пастушком. Пас гуси. Правда, ті гуси були чужі. Івась навіть не пригадує собі, щоби його батько колинебудь тримав гуси. Тай де їх таки тримати, коли сам він жиє в містечку в обдертій старенькій хатині, а землі в них усього маленький городець і той, кажуть, належить до Жида Гірша. А тепер уже й батечка він не має. Де його батько — Івась добре не знає. Пригадує лише собі, що тоді був дуже хмарний і дощовий день, як батько з мішком на плечах виходив з хати. Тоді то Івась сидів біля вікна на лаві, пригадує собі, як він боязко розглядався тоді по хаті, як вдивлявся у великі каплі води, що стікали по шибах на приспу, або як вони, наче живі, втискалися крізь латані шиби та витікали на хату. Бувало в такі дні він мав свої забавки: стане на вколішках на лаві, притисне пальчик до мокрої шиби та довго ним тре по склі. Зпід пальчика добувалися співні звуки, а йому здавалося, що він слухає в тому скреготі найліпшої музики. Та того памятного дня він боявся так робити: бачив, як усі сумно мовчали, батько старанно взувався, хлипаючи чогось плакала мати, тримаючи на колінах його маленького братчика.

Пригадував собі Івась, як увійшло тоді в хату кілька жінок і дядько Яків провожати батька. Всі зітхали, бідькали; між собою говорили, що треба їхати кудись дуже далеко та що там можуть навіть убити батька й кожен просив Бога, щоби бодай батько живим вернувся у хату.

Не розумів добре Івась, що це все значить, одначе відчував у грудях, наче хто його серденько стискав кліщами. Колиж батько став із усіми прощатися, а ненька голосно плакати, Івась зіскочив з лави, схопився за полу батькової опанчі та гіренько став плакати, здріґаючися, аж у горлі потім боліло його. Він відчував, що приключилося якесь страшне та величезне горе. Обняв тоді його батечко в себе на руках, поцілував у голівку, перехрестив, потім закинув на плечі мішок і, проводжений всіми, вийшов за двері. Від того дня Івась не бачив уже більше свого батька.

Ніхто більше вже не приносить йому з базару гостинців: ні бубликів, ні цукорків. Лишився Івась у хаті один з ненькою і маленьким братчином, та неньку він не так дуже любить як батька. Чув, як говорили, що ця мати це не є його справжня ненька та що він мав давніше іншу, свою, правдиву неньку, одначе та ненька померла, як він іще був маленький. Що це все означало, Івась добре не знав, лише спостеріг, що маленького братчика ця друга мати більше любить, ніж його. Часто навіть бувало, що вона навіть дуже болюче била його, а вже сварити, то все на нього сварила...

При спогадах усього того дуже жаль стало Івасеві батька, та де він тепер і коли вернеться додому, про те навіть боявся спитати матері. Бачив часто, як мати держала на колінах малого його братчика і нераз йому хотілося побути в неї на руках. Мріяв, що це повинно би створити йому велику приємність, одначе не важився підбігти до матері, вискочити їй на коліна та кріпко, кріпко до неї притулитися... Від нездійснимих мрій йому ставало ще сумніше. Цілими днями сидів на запічку, бо на дворі було холодно, робив там собі з патичків хрестики, як це, давніше, вчив його батько.

Коли мати починала, було, коли сварити на нього, ховався у сам куточок і відтам виглядав на хату своїми виразними очима, наче в котятка. Коли так сидів під запічком, бачив жінок, що приходили у гостину до матері, чув, як жалілася мати, що нема що їсти, навіть хліба не стає в хаті; мати говорила, що його, Івася, треба комунебудь віддати на пастушка, коли хто згодиться взяти, бо в хаті такий хлопець даремно хліб їсть, а хісна з нього ніякого. Жінки похитували головами, притакували матері та зазирали під припічок на хлопчика. А в Івася, коли чув такі розмови, серце в грудях із жаху билося і шматок неїздженого чорного хліба зупинявся впоперек горла.

Вкінці одного дня, перед Великоднем, побачив він із печі, як у хату ввійшов у червоному кожусі якийсь незнакомий, привитався та спитав матері:

— Ну, а деж ваш пастух?

Сильно, сильно стало битися Івасеве серце, коли почув ті слова і вмить уже був у кутку під припічком. Мати кликнула потім на нього, щоби вилазив і на привітання поцілував дядька в руку. Незнакомий з усіх боків оглянув Івася, похитав головою тай каже:

— Чи не замалий лише буде?

Потім набив люльку тютюном, закурив, пустив дим і наче сам до себе каже:

— Ну,гуси пасти й такий буде добрий. Скількиж ви хотіли би за нього?

Чув Івась, як дядько став з матірю торгуватися, як мати просила, щоби додав бодай кошик бараболі. Бачив, як дядько дав матері паперовий гріш і вже зрозумів, що мусітиме кудись іти з тим чоловіком.

— Ну, збирайся, поїдемо, — каже дядько — не бійся, буду добре тебе доглядати: тричі на день різками сікти й один раз їсти давати.

Коли це сказав, засміявся, та Івасеві від тих слів було не до сміху. І ще мати просила того дядька, щоби він добре держав у руках Івася, щоби лозини на нього не жалів, коли слухати не буде, стане збиткувати. Хоч дома й не добре було все Івасеві сидіти на печі, всеж таки зі сльозами вийшов з хати та ще сумніше йому стало.

До нового місця Івась потрохи став привикати... Правда, була там вельми сердита тета, на посилки часто посилала його, а ще частіше сварила й лупні нерідко траплялися. Та зате їсти було богато більше, ніж дома. Зпочатку йому казали доглядати маленьку дитинку, а як потепліло та стали вилуплюватися гусенята, найшлася для Івася інша праця: треба було кормити гусенята та їх доглядати. Колиж сонце добре пригріло, зібрала тета в решето всі гусенята, висипала на подвіря, прикурила свяченим зіллям і пустила пасти та наказала дуже Івасеві пильнувати їх, кормити та від ворон берегти, а потім, як лише гусенята стануть підростати, буде Івась разом з іншими хлопцями з села гусенята виганяти на спільне пасовище. Прийшов і той час. Пасли гусей всі разом з цілого села, хоч зпочатку ранки й холодні були. Одначе робота ця Іванкові сподобалася; він був уже не один, а в великому товаристві з іншими; де хотів, там бігав з хлопцями та гульні справляв... І їх містечко з поля видно недалеко, де мати з його братом живе. Довкола всюди худобу пасуть, денеде за корчами й коні лежать, відпочивають. Усе це було досі невідоме Івасеві. Він бачив, як сільські хлопці, пастухи, чвалають на конях і йому хочеться також поїздити на коні, бо в батька нічого того не зазнав; чує, як сільські хлопці, пастухи, пісні співають і він сам собі пробує співати. А пісні всі веселі та дуже приємні: коли їх слухає, йому стає дуже легко, у серці чує спокій. Співає він більше один; тоді налітають сумні думки про батька і з грудей наче щось знімається вгору. Не знати чому подобався йому спів, що його вперше почув на селі. Слів пісні тієї він не знав, мало що задержалося в памяти: слів може з пять, а решту сам кожен раз доробляв. Та йому й їх було досить, щоби, пасучи свої гусенята, на ввесь свій тонкий голосочок виспівувати.

— Що ти тут співаєш? — спитав його раз Антін Маркунасів, коли впорожні вертався з поля.

Тоді ще сильніше викрикав Івась свою пісоньку, хотів похвалитися своїм мистецтвом і цікаво позираючи на Антонів віз від гною, думав:

— Он, коби так мені трохи поїхати... — і йому вже здається, що він їде, тримає в руках віжки та вимахує над головою батогом.

— Я хотів би щось у вас попросити, Антоне, та не смію... Я ще ніразу не їхав возом.

— Сідай, підвезу — каже Антін Маркунасів, що відразу зрозумів укриті Івасеві думки. — Лише вважай, як я тебе везтиму, щоби ти мені цілу дорогу співав.

На Івасевім лиці зявилася велика радість. Кинув пасти гуси та виліз на віз.

— Ну, співай, — каже Антін і вдарив коня батогом.

По ямах трясло та підкидало, оббивало боки співакови, одначе він, наче не відчував болю, а з усієї сили співав пісні.

— Де ти такого співака надибав? — питалися в селі сусіди.

— В полі — відповідав Антін. — Маю з ним умову: я його буду підвозити, а він мені буде пісень співати.

Всі сміялися з тієї видумки. Всім сподобався наш малий співак. Кожен із порожним возом затримував коня, просив Івася на віз та казав йому пісень співати. По всьому селі розлягалися діточі пісоньки.

— Чи не Шешкавсового це пастушка ти возиш? — спитався якийсь господар із подвіря.

— А невжеж? — була відповідь.

— Гляньте, он, як запрягли до співу бідну дитину — кажуть зустрічні жінки та зазирають в оченята хлопяти.—Боженьку! Не був би це сирітка — кожен жаліє.

Одначе Івась увесь той час був веселий та зодоволений, як ніколи: від ранку до вечора все підїжджає, скільки завгодно пісень співає. Трясе його віз, коле в грудях і коло печі-

*) Йонюкас—литовське імя: Івась.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОДОРОЖ ДО ФЛОРИДИ.

Ніч. Кругом тихо. Все завмерло. Все спить. Тільки денеде автомобіль перебіжить вулицею, мов той кіт.

Мороз з вітром давав себе чути по тілі.

Ми всі зодягнені в теплі пальта, сиділи на своїм залізнім кони „Шаверлет".

Була трета година зраня, як ми вибиралися з Ню Йорку. Не легко то було вибратися, не знаючи дороги.

Часто приходилося нам ставати та читати написи, куди їхати.

Вже свитало, як ми дібралися до Филаделфії.

Вїжджаючи в місто, нам зразу кинулася в очі нечистота, вузенькі вулиці, старі доми. Видно, що старе місто.

Колись в тім старім місті рішалася судьба цілої Америки. Там було обєднання стейтів Злучених Держав. Славне місто, але воно нам не сподобалося. Хотілося як найскорше вирватися з нього. Але поснідавши в реставрації, я і мої товариші почули себе веселійшими.

Сонце вже зійшло і посилало нам свої теплі проміні. З трудом вибралися ми з міста, а за містом пустили свого „коня" з скорістю 50 миль на годину.

Машина наша летіла, мов та птиця.

По боках дороги виднілися фармерські доми з велитенськими обшарами землі, а денеде білів сніг.

На деревах не видно було листя. Давно поопадало і вітер розніс його по полю.

По боках дороги ми часто встрічали ґазолінові стації з „гат-доґ" і „лонч".

Доїжджаючи до Балтімор, ми побачили на милю до міста дим, котрий повис над містом, як чорна хмара.

Хотілося поїхати в середину міста та подивитися, як жиють наші робітники.

Та наш плян не позволяв нам на це.

Дорога вистроєна, поза містом була широка й вицементувана. Вона направляла нас до серця Америки — міста Вашингтону.

Наш автомобіль розігрівся, летів мов несамовитий, неначе тішився, що нас везе до столиці.

Місто Вашинґтон виглядало чисто, вже не так як Филаделфія. Широкі, чисті й новомодні вулиці, гарні доми, високі будинки з високими статуями і самий вигляд міста вказували, що це є державний осередок великої держави.

Полісмени високі, чистенько одіті, чемно відповідали на наші запити, куди їхати.

Я і мої товариші, намучившися дорогою, стали думати про спочинок.

—o—

Була девята година рано, як ми стали вибиратися з Вашинґтону в дальшу дорогу.

Сонце вже підійшло високо. Погода на дворі була гарна, було тепло, неначе весна. Мої товариші поскидали з себе пальта й почували себе свобідно й добре.

Набравши ґазоліни, ми пустилися дальше в дорогу.

По дорозі видно було ріжні „авта" з ріжних стейтів. Всі вони тягнулися одно за другим на полудне, неначе ті дикі гуси.

Чим ближче ми підїжджали до полудня, тим ставало теплійше.

Настрій в нас був веселий. Всі ми раді були, що покинули зимну сторону й їхали на полудне у теплий край. По боках дороги бачили ми широкі фарми, але денеде виднілися бідні, маленькі, похилившіся на бік фармерські домики, в яких мешкали Нігри. Жиють вони дуже бідно. Вид їх лиця сумний. Всі вони похожі один на другого, обдерті й босі. Мені в краю не доводилося бачити такої бідноти. Працюють вони довгі години, від малого до великого, на плянтаціях бавовни за дуже мізерну платню, а буває, що тільки за мешкання й їду. З торбою біля себе ходять цілий день по полю й збирають бавовну. Бавовна росте на маленьких кущах, похожих на терен. Дерева посаджені рядками одно коло другого, неначе цибуля на городі. Чоловікови, котрий не видів ніколи, як росте бавовна, стає дивно й інтересно.

Фармери не обробляють землю тракторами або кіньми, але мулами.

Земля тут дуже бідна. Вид землі глиняно-жовтий й не має такої красоти як на північи.

Коли подивишся кругом себе, то здається, що тут недавно був пожар й уся земля перегоріла. Трави не видно, тільки денеде з землі повилазив бурян. Не дурно худоба виглядає бідно, боки позападалися, аж жаль дивитися.

І не дивно, що тут молоко коштує так дорого.

Стрінувшися з фармером Нігром, завважите, що він відразу здіймає капелюх з голови й кланяється вам в ноги, неначе ви йому велике добро зробили. Освободжено їх з рабства, але дух і звичай осталися далі рабські.

Про красоту Флориди напишу другим разом.

Р. Доміна,
Маямі, Флорида.

ГАЙДА КРИЧІМ, ГАЙДА ПИШІМ!

Думаю, що в нас є забогато нездорової критики. Що не сталосяб, що хто не зробив би, сейчас піднімається крик.

От берім справу боєвої акції. Скажім, що щось не пішло в ній як повинно, що є промахи. Так що з того? Чи треба сейчас валити саму орґанізацію і прибивати ідею революційної боротьби?

Коли хто розуміє краще революційне діло й твердить, що він знає людей, які могли би краще повести таке діло, так пощо нарікати, нападати і судити тих, що роблять по своїм силам як це найкраще, коли можна самому взятися за роботу й показати ділом, як повинно бути.

Є одна революційна орґанізація, а може бути і друга. Але треба її зорґанізувати і посвятитися тій справі. А це вже не так легко зробити, як критикувати, і то ще на американській землі.

І в Америці маємо забогато взаїмних обвинувачень. Коли Обєднанне робить злу роботу, чи ніякої, то ріжні оборонці, чи їм подібні, мають можність повести кращу роботу. Пощо кричати на вічах, пощо мазати по папері й видавати задурно гроші на друк, коли краще взятися до позитивної праці й показати практично, як треба розбудовувати наше життя.

Або та непримиримість наших людей. Чи це не лихо? В чеській мафії, яка боролася проти Австрії й підготовляла ґрунт під чехословацьку державу, працювали разом люди ріжних поглядів, які належали до ріжних партій. Чому би нам не працювати в Америці в тім напрямі, щоби обєднати наших людий принаймні довкола деяких цілей, от хочби в справах революційної боротьби чи пропаґанди. І замісць горлати по вічах про те, що нас ділить і про те писати, було би далеко краще, коли би ми підготовляли ґрунт під те, що нас мусить обєднати, коли ми хочемо вибороти свободу нашому народови.

Помилки були і будуть, бо кінь має чотири ноги, а спотикається. Помилок не треба боятися, ні не треба робити з них траґедії, а тільки треба з них вчитися. як краще боротися з ворогами.

І. Ворона,
Провіденс, Р. Ай.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх членів, що на річних зборах 11 січня вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: М. Барабаш, предс.; І. Карпа, заст.; Тарас Шпікула, секр фін.; С. Коцій, секр. рек.; Я. Бас, кас.; В. Лоняк, Т. Кривовяз, М. Микитин, контрольори; М. Сипко, І. Рурка, Солтис, надз. хорих; М. Иванців, дверник. Адрес секр.: T. Shpikula, 2210 W. Walton St. Слідуючі збори відбудуться в неділю, 8 березня, в годині 12 в полудне, в церковній галі. Проситься всіх членів прийти на час. — М. Барабаш, предс.; С. Коцій, секр.

Провідник: Се, пані і панове, найбільший водопад на цілі гори Альпи. Прошу вас, пані, перестаньте на хвильку говорити, щоби ми могли почути шум і рев води.

—o—

Фільсофія дитини.

— Цікава моя мама! Насамперед учила мене говорити, а потім каже мені, що я маю бути тихо!

ПОДЯКИ

Я, нижче підписана членниця 163 відділу У. Н. С., складаю сердечну подяку Головному Урядови Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі 75 долярів.

Анастасія Пашковська,
Филаделфія, Па.

—o—

Я, нижче підписаний член У. Н. Союза, відділ 8. складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги в сумі 50 долярів з фонду допомогового.

Микола Шиманський,
Йонкерс, Н. Й.

—o—

Я, нижче підписаний член Бр. Сош. св. Духа, від 295 У. Н. Союза, складаю щиру подяку урядові Союза за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $66, котрі мені дуже помогли з причини мого каліцтва.

Яків Серединський,
Акрон, О.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

UKRAINIA UNDER THE RULE OF POLAND.

To the Editor of the Public Ledger:

Sir — On February 11, 1918. President Wilson, in enunciating the war aims of the Allies, solemnly declared before Congress that "people and provinces are not to be bartered about from sovereignty to sovereignty as if they were chattels or pawns in a game."

Again on July 4 of the same year the President further declared that the ends for which we were fighting included "the settlement of every question, whether of territory or of sovereignty, of economic arrangement or of political relationship, upon the basis of the free acceptance of that settlement by the people immediately concerned."

These were the true sentiments of all the people of the United States, but once the war was won, they were contemptuosly treated by the European Allies as a "scrap of paper."

Permit me to cite one example how certain "settlements" were reached. After the collapse of the Austrian Empire in November, 1918, Ukrainians of Eastern Galicia proclaimed a Western Ukrainian National Republic, which had to be incorporated into the Ukrainian Republic with Kiev as its capital. From the very beginning, Ukrainians had to fight with the Bolshevists invading Ukrainia from the east. In May, 1919, at the time of the most bitter fight with the Bolshevists, the Poles invaded Western Ukraine without the slightest provocation, and in July obtained from the Supreme Council the authorization to occupy the country — two months after it had been done. The pledge of the President, as above, was not respected.

The Supreme Council arranged primarily that Poland should hold Eastern Galicia for twenty-five years as an autonomous province, and that there should be a plebiscite in 1944. For four years Poland used unimaginable tactics to bring about a change in that arrangement, knowing plebiscite meant loss. Finally, on March 16, 1923, the Council of Ambassadors at Paris alloted full sovereignty over Ukrainian Galicia to Poland, after making Poland sign certain "minorities treaties" to which the United States is also a signatory.

Since that time Poland regards every treaty, pledge or promise as a "scrap of paper," and decided to exterminate Ukrainians. As a first hit Poland changed the historical name Galicia to "Little Poland" and Ukrainian to "Ruthenian." An unbelievable suppression of educational, economic and social Ukrainian life fillowed. Out of 2,500 Ukrainian schools under Austrian rule only 600 are left by now, papers are unmercifully censored, editors jailed, reading rooms and libraries closed, co-operative stores demolished.

On top of this destructive program the Polish Government arranged at the close of the last year a regular "pacification program." Troops have descended on peaceful Ukrainian villages and indulged in campaigns of savage flogging and other outrages, together with a systematic destruction of property. The details are too sickening to describe. The great mass of honest and decent Poles who know the facts are shamed and horrified at what is being done by their Government. Whether the Polish Government is amenable to the voice of civilized public opinion and the League of Nations, which seems lately to be willing to use its power, is so far not known.

If this criminal madness goes on Poland will pay heavily, and so probably will the rest of Europe — when the day of reckoning comes.

Dr. Paul Dubas.
Philadelphia, Feb. 8, 1931.
(Public Leadger,
Philadelphia, February 15, 1931).

вок, уже й горло його трохи болить і голос захриплий. Щоби радніше брали його на віз, віддалека ще настрічу заводив він пісоньку. Йому здавалося, що щастю тому прийде скоро конець і він не буде вже більше їздити. Ввесь час, як возили гній він їздив і співав пісні. Вилітали тоді з його голови й гусенята і їх господарі. Перед вечером щойно вдавалося позбирати та загнати додому. Одного разу гонить він гусенята тай бачить, що нема з них двоє. Завмерло серце в Іванка.

— Біда! — пронеслося в його голівці.

Коли тета побачить, — що тоді?!

А тета, наче вже теє знала, стоїть при воротах і чекає.

Чи всі? — питається тета та сама стала рахувати гусенята.

— Двоє нема!! — закричала вона. — Ах, ти поросеня! То ти так їх доглядаєш?! — І прискочила до Іванка та давай гатити його пястуками. — Бігай мерщій, злодюго, пошукай їх добре, а не знайдеш — уже я вимию тобі твою мозківницю!

Обійшов Івась і ціле село і поле — нема, наче в воду впали... Ох, як жеж тяжко йому йти додому. Кращеб зовсім не вертатися, та де дінутися? Івась прочував нещастя, тому несміливо відхилив двері від хати, незамітно хотів протиснутися і хоч і не їв нічого, скритися біля ліжка та лягти спати. Тимчасом і тета також обійшла ціле село, подвіря та загороди, одначе гусят не знайшла. Сердита вернулася додому, кинулася на ліжко, стягла з Івася жупанину та стала бити його пястуками.

— Тобі, драбуго, їздити би лише, — кричала не своїм голосом тета та била Івася в плечі, в голову, попід ребра... куди попало та як попало. Івась вертівся, наче підпечений вуж, одначе не міг вирватися з кріпких тетиних рук. Із жаху спинилися в нього сльози. Потім вона стягнула його на землю, наступила ногою та давай валити пястуками далі. Щойно, як сама змучилася, перестала бити Івася, а він, неборак, уже сам не міг устати зі землі: тіло пекло, отяжіло, в голові шуміло... потім потекли горячі сльози, він розридався. Ледви потім піднявся, ноги дріжали, ледви викарабкався на ліжко, ляг, одначе сон не брався його очей. Вперше в його голівці зродилися тяженькі думки кривди. Ах! Його так болюче ще ніхто ніколи не бив: ні ненька, а тимбільше батько. І йому так сумно стало, що він не у своїй хатині з батечком разом... Одначе сон потрохи робив свою роботу й Івась заснув. Снилися йому вночі тісамі гусята й недобра тета... На другий день раненько, ледви стало розвиднюватися, пігнав гусенята в поле. Він докладно памятав нещасний вчорашній вечір. Іще й тепер у всьому тілі чув гострий біль від тетиних побоїв. Може скоро забув би те все, та ось коло полудня прийшов глянути на поле дядько та застав Івася за забавою з хлопцями, а гуси були на боці далеко самопас. Іще більше попалося нещасному Івасеві, ніж учора, вже дуже болючо бив його дядько. Вирвався вкінці з його рук Івась і побіг до гусей... Так тяженько стало Івасеві, ляг на межу, скрив голову в траву та став гіренько плакати... Ні, в батечка так ніколи йому не було би... І знову станула в памяти батькова хата... Здавалося Івасеві, що вже вернувся батько та приніс йому гостинців. Івасеві так дуже захотілося побігти у місточко та глянути на свою хатину. Під подувом таких мрій він став помало віддалюватися від гусей в бік місточка і сам того не запримітив... он і горбок, а з нього видно, наче на долоні, і церкву і доми, а там далеко за рікою, на самім кінці, біля городів, стоїть і батькова хата... На радощах Івась забув про все на світі... що далі, то скоріше біжить дрібними кроками до міста, підскакує. Трясуться штанята, босі ноги не чують ні корчів ні каміння... все біжить і біжить, а в грудях наче щось каже, що йому більше нічого не треба, лише вбігти в хатину, зирнути, що в ній тепер діється. А що, коли він стрінеться з батьком, вискочить йому на коліна та кріпко-кріпко вчепиться його за шию... Івасеві здається, що він уже разом з батьком, уже обіймає його за шию; від колючої батьківської бороди Івась відхиляє носик у бік... і в Івасевих груденятах щось защеміло, серце забилося сильніше... Он річка, а там, трохи далі, місток, а за ним уже зовсім близенько й батькова хатина... Ще кілька кроків, і він уже біля хати. Підбіг до дверей, пристанув. Кругом тихо... а в хаті плачуть. Несміло підходить іще ближче. Постояв трохи, боязко відхилив двері та незамітно протиснувся в хату. Перше, що кинулося Івасеві у вічі, це мішок на ослоні, той самий мішок, що то його батько мав на плечах, коли виходив з дому. Лежить мішок недалеко дверей, а Івасеві здається, що мішок на нього поглядає... це той самий мішок, одначе тепер він заваляний та виглядає, наче якийсь нещасливий. Стріляє довкруги Івась оченятами, шукає, щоби побачити батька, та його ніде не видно... Бачить лише на лаві маму з братчиком, а біля них тета Оришка. Мати плаче чогось. Здивовано до всього приглядається Івась, крізь мамині та тетині сльози чує:

— Таж це, чуєте, з волости мішок принесли? — питається матері тета Оришка.

— З волости, кумо, з волости... — відповідає хлипаючи мати, тай, залившися сльозами, жаліється:

— Вже не вернеться більше мій голубчик сизокрилий! Гниють його кістки десь у незнаній далекій сторононці, вже нема мого робітничка, деж я тепер, нещасна, подінуся з діточками! — І мати ще нижче похилила голову, стала ще ревніше плакати, заплакав і братчик... Івасеві здавалося, що вже плаче ціла хата...

— Ах, мояж ти сирітонько, нема вже твого батечка, — крізь сльози голосила над Івасевою голівкою тета Оришка.

Від того плачу Івасеві здавалося, що він сам увесь розпливається у повітрі, перестає бути живою людиною; стали його очі якось занадто скоро мигати, сльози, наче самоцвіти прозірчасті, одна за одною поплили по худеньких Івасевих щічках... І голос Іванкового плачу долучився до неньчиного, тетиного та братікового. Плакали всі звичайним плачем, лише мати ввесь час голосила:

— Кудиж я тепер дінуся, з чого житиму? — Наче щойно тепер мати побачила Івася. Вдивлялася в нього заплаканими очима та голосно кричала на нього:

— Ну, а ти чого сюди прийшов, іще його тут не доставало! Невжеж він утік від господаря?

— Вспокійтеся, кумо, така маленька дитина... — каже тета Оришка, хоче оборонити малого Івася.

— По очах бачу, що втік! кажи, де твої гуси? — кричить на Івася захриплим і ослабленим від плачу голосом.

— У полі-лі-і — боязко відповідає побілілими устоньками Івась.

— Ах, у полі! Боженьку мій! Боженьку!!! У полі... — лементуючи нарікала мати.

— Прогнати може тебе господар, де я тоді діну тебе?!

І мати, не розуміючи, що робить, вискочила на запічок, держачи в руках меньшого братчика, схопила в одну руку віник і давай ним бити нещасного Івася по голові, по вухах, де попало, поки він з диким зі страху лементом не втік за двері. Ледви живий з переляку вискочив Івась на подвіря та скільки лише було сили в його маленькому тілі, гнав назад до гусей. Довго ще здавалося йому, що чує позад себе сердитий неньчин голос, одначе боявся оглянутися.

Коли прибіг на поле, щойно тепер міг схаменутися. Трохи відсапнув, упав лицем на межу та став жалісно й гірко плакати. Перший раз іще в молодім Івасевім віці життя показало йому свої кігті, перший раз його серденько відчуло ввесь біль несправедливости й увесь тягар горя, що впало на нього.

(Переклав **М. Н.**).

От і все.

— Що треба робити, щоб мати гарні руки?

— Нічого!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Збірка на визвольну боротьбу.

Гром. Григорій Шустикевич переслав через Обєднання на боєвий фонд збірку в сумі 4 долярів. Гроші зложили по 1 доларови: Г. Шустикевич, А. Гела, Д. Цимбаліста й І. Чорний.

---o---

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Гром. Петро Остапчук переслав через Обєднання на Рідну Школу в краю 10 долярів. Цю жертву зложили: бр. св. Арх. Михаїла, від. 142 У. Н. С., 4 дол.; Р. Слободян $1.25; П. Остапчук і А. Поливчак по 1 дол.; В. Габер 50 цнт.; Г. Закорчинний, Ю. Поливчак, С. Пограничний, Я. Лещак, Д. Штим, Т. Маройка, І. Лещак, М. Маркович, І. Поливчак по 25 центів.

---o---

АЛТУНА, ПА.

На Рідний Край.

На мітінґу Братства Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці дня 14 грудня 1930 обговорено ляцькі знущання над українським народом в Східній Галичині. Після того ухвалено з братської каси дати допомогу краєви в сумі 15 дол., а від членів зібрано добровільну жертву 12 дол. 50 ц. Разом 27 дол. 50 цнт.

П. Назарук і А. Лаврук, що були уповажнені до збірки грошей на кооперативу в Кривотулках Старих у Галичині, зібрану суму 31 дол. відослали до Рідного Краю. Але тому, що кооперативу Ляхи знищили, то ті гроші звернено до комітету, в складі якого були: П. Назарук і А. Лаврук. Вони заявили, що прилучують ці гроші 31 дол. до суми, зібраної на мітінґу з тим, щоб ціла сума йшла на радодні цілі. Цією дорогою подається до відома всім жертводавцям, на яку ціль комітет звернув пожертвовані ними гроші.

Загальну суму 58 д. 50 ц. Братство вислало до краю через Обєднання, призначивши 20 д. на Рідну Школу, 20 д. на інвалідів і 18 д. 50 ц. на визвольну боротьбу.

І. Олексин, секретар.

---o---

ЮТИКА, Н. Й.

На Рідний Край.

Вислано через Обєднання до Рідного Краю 40 дол. 52 центи. Ці гроші були зібрані як слідує: на мітінґу бр. св. ап. Петра й Павла, від. 58 У. Н. С., $13.75; на парафіяльнім мітінґу церкви св. ап. Петра й Павла 10 дол. 50 ц.; з пахиди в церкві св. ап. Петра й Павла за героїв 11 дол. 27 ц.

Всі гроші призначені на визвольну боротьбу.

Іван і Татіянна Костів з Кесвел, Н. Й., зложили на боєву акцію 4 дол. і на Дім Інвалідів 1 дол.

Петро Ликтей.

---o---

НЮАРК, Н. ДЖ.

На поміч потерпівшим від польських погромів в Рогатинщині.

Український Запомоговий Комітет Рогатинщини зібрав коляду на поміч потерпівшим від польських погромів у Рогатинщині. На ту ціль зложили слідуючі: по 5 дол.: д-р Тулиґлович, Українська Гостинниця 135 Howard St., і П. Зелененький; по 2 дол. М. Саків, І. Стек, В. Костра, М. Корітко; по 1 дол.: С. Вавричук, М. Надрічний, М. Кохман, А. Куцярський, О. Паньків, М. Яценитий, П. Ковальчук, І. Пасічник, М. Роскош, М. Келий, М. Литвин, Й. Варніцький, І. Жуховнч, К. Галушка, П. Нечепір, С. Чечіль, Т. Леськів, В. Тимчишин, С. Сенчій, М. Мрикало, С. Савіцький, І Третяк, С. Комаржанський, М. Бардаль, І. Копцюх, І. Гнида, М. Зарудний, В. Кристина, М. Гнида, А. Базарницька, С. Пирожик, Т. Гладун, І. Маркович, С. Дорошенко, Т. Хомяк, Д. Климців, В. Ліщинський, М. Сопінка, Укр. Базар 47 Beacon St., М. Матульський, Д. Кіт, І. Попик, М. Богданська, В. Снігур, Д. Борецький, Г. Іванів, М. Стодольський, М. Федчишин, А. Біловус, П. Лазука, А. Пиш, Г. Воробець, А. Білас, В. Пазюк, М. Кріль, С. Корда, М. Воєвода, В. Федчишин, Г. Романишин, Ю. Дерень, С. Коритко, П. Собуцький, С. Корда, Г. Стахура, С. Савчин, В. Раб, М. Янишин, Ю. Мохнач, М. Семенюк, П. Галушка, О. Бабій, В. Ґіба, Р. Бардаль, М. Воробець, С. Воробець, і. Полатків, Й. Дзюбатий, С. Дзера, М. Беркій, О. Мельник, М. Басараб, П. Наконечний, П. Стасіцький, І. Височанський, В. Кузик; по 50 цнт.: А. Ґулька, Й. Рибак, Т. Романків, П. Кицько, Г. Дубас, С. Бичак, А. Пітула, А. Печений, С. Труш, Т. Роскош, Т. Бурий, Г. Дорошенко, Д. Гетьман, І. Галушка, С. Шпакович, В. Конопада, В. Коритко, В. Новодворський, В. Макович, В. Зелененький, М. Бановський, І. Бучак, М. Малецький, Н. Н., С. Біловус, Д. Мельник, І. Малецький, Т. Шатинський, І. Франчишин, Д. Дашкевич, М. Покришка, І. Шуран, Г. Палюх, І. Шпундар, І. Яроцький, М. Залипка, М. Галабурда, Н. Н., А. Дронь 45 цнт., А. Кінда 35 цнт.; по 25 цнт.: Д. Кушнір, Т. Мечник, А. Савка, Д. Лехкий, В. Зелененький. Разом заколядовано $129.05. Й. Снігур дав $5 з концерту, що робить суму $134.05.

Комітет.

ГАРДФОРД, КОНН.

Збірка на визвольну боротьбу.

В місцевій церковній галі відбулися з збори, на яких гром. О. Грибівський розповів присутним про українську визвольну боротьбу. При тім присутні зложили на підтримку тієї боротьби 26 долярів 25 центів. По відтягненню видатків, до краю вислано через Обєднання 20 дол. і 30 цнт.

Жертви зложили такі громадяне: П. Шаркевич, 2 дол.; о. А. Пристай, Т. Локоть, М. Курдина, В. Чипило, Й. Трогоза, П. Олендер, П. Апанович, В. Салецький, О. Олійник, П. Чехович, П. Курко, Д. Гринчук, о. Т. Галенда, К. Гвіздь, П. Мулява, П. Саган, Гр. Гапкевич, І. Бойко, Н. Кендьора по 1 дол.; В. Салецький, А. Данилюк, Д. Палюх, К. Яросевич, П. Медвідь, М. Коба, Мотиль, А. Ковальський, Й. Бойчук, П. Драпяк по 50 цнт.; Е. Ботирмен 25 ц.; з продажі „Сурми" $4.05; разом зібрано $30.30; кошти зборів $10.00.

Петро Драпяк.

---o---

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Членська вкладка до Просвіти.

Бр. св. Володимира, 105 від. УНС., переслало через Обєднання членську вкладку до Тов. Просвіта у Львові в сумі $5.00. Зокрема член братства Стефан Слободян переслав свою вкладку $2.00. Разом вислано $7.00.

Стефан Борис, секр.

---o---

ГУДСОН, Н. Й.

Українські школярики на Рідну Школу.

Любов до свого тягне так, як маґнет тягне залізо до себе. Наші українські діточки, роджені на цій славній свобідній землі Вашингтона, виссали з грудей своїх матерей цінний дар любови до своєї рідної батьківщини, до свого народа, до своєї мови. Вони чують, як їх батьки оповідають про Рідний Край, а тепер довідуються щораз то більше про звірські вчинки ляшні, що хоче знищити нас і все наше.

Наші гудсонські школярики чують огонь благородної любови до нашої дорогої України. Вони хотять також злучитися зі своїми родичами й бодай крихітку допомогти у визвольній боротьбі за свободу і славу нашого краю. Вони зібралися під проводом п. Івана Лупиноса, парафіянина укр. гр. кат. церкви і пішли колядувати в день Рождества. Всі радо принимали молоденьких колядників, та дарили по можности. Честь нашим парафіянам за всі жертви, що дали школярикам-колядникам. Честь і вдяка п. Іванови Лупиносови, що не жалував труду походити з діточками й вести колядувати. Колядували: Йосиф Лупинос, Федько Юськів, Текля Попів і Стефка Барицька. Заколядували 40 долярів і 35 центів. З того висилають 34 доляри через Обєднання до краю на Рідну Школу, а 6 дол. 35 ц. призначено на церкву.

Парохіянин.

---o---

ВАЙСТОН, Н. П.

Дня 8-го листопада 1930 в домі Івана і Анни Голошецьких відбулося в честь 25-літнього подружа срібне весілля, на котре запрошено знайомих. Гості не забули за наших героїв та політичних вязнів на рідній земли та зложили жертви. Збіркою занялися М. Баран і М. Дзорський.

Жертвували: Ів. Голошецький 5 дол.; А. Голошецький 2 дол.; М. Баран 3 дол.; по 2 дол.: М. Дзярський, М. Гарасимів, В. Волчук, Н. Мрикало; по 1 дол.: Е. Лялька, С. Сибоковий, В. Воробець, І. Бринь, Й. Скіра, Н. Дрозда, М. Луців, К. Чолій.

Жертви поза домом: І. Деревний, Й. Драган, М. Олексів, Р. Бойко, М. Белов, В. Бринь. Разом $32 доляри.

Гроші вислано через Обєднання з призначенням: 15 дол. на визвольну боротьбу, а 15 долярів на політичних вязнів.

М. Дзорський.

---o---

КОТСВІЛ, ПА.

На Рідну Школу.

Місцеві діти заколядували на Рідну Школу $12.19 і вислали їх до краю через Обєднання. Колядували: Евгенія Прийма, Михайло Прийма, Лев Прийма, Анна Гумінюк, Петро Гумінюк.

Жертвували: П. Липка $1; по 50 ц.: Й. Липка, В. Капраль, Й. Кошовський, М. Ковальська, А. Грицький, С. Прийма, С. Поперечний, В. Козачишин, В. Струш, В. Кравчук; по 30 ц.: А. Процишин, Г. Маслюк; по 25 ц.: М. Шуманська, Д. Лебідь, І. Кошута, А. Турчин, М. Урбан, Е. Кобилянська, В. Шило, Т. Катеринів, М. Пелехата, А. Гасій, М. Федоришин, Б. Звадор, Т. Стипура, П. Боднар, Д. Слободян, І. Пасічник, І. Гумінюк, М. Кухарський; Р. Хандога 20 ц.; О. Урбанський 15 ц.; по 10 ц.: П. Лебідь, Я. Мамчур, Л. Прийма, Ольга Прийма; І. Липка 9 ц.

Евгенія Прийма.

---o---

МОНТРЕАЛ, КВЕ. (КАНАДА).

На „Сурму".

Титулом передплати на часопис „Сурму" вислано до Обєднання $13, добавивши в цей спосіб до 20 попередних передплатників ще 13 нових.

о. В. Слюзар.

ДЕНБУРІ, КОНН.

Допоможім нашим борцям!

На річних зборах Бр. св. о. Николая, від. 381 У. Н. Союза, рішено по дискусії підперти дальшу боротьбу в краю і зібрано на ту ціль $11, які переслано до Обєднання. Жертвували по $1: Й. Вовк, М. Зазулька, К. Семчук, Р. Оліяр, М. Лукашкевич, Д. Іванушка, І. Лусик, Т. Хараш, П. Наконечний, М. Маркевич, С. Сверюк.

М. Маркевич, секр.

---o---

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Коляда на Рідний Край.

Від Української Православної Церкви, як кождого року, так сього року, українські шкільні діти ходили з колядою на Рідний Край. Вони заколядували $93.25. Коляду зложили такі особи: А. Дирій $3; по $2: П. Мартинюк, А. Сороковський, Кліфтон бейкері, Руська Нар. Орган., М. Іліяш, С. Швець, К. Вітецький; по 1 дол.: о. Й. Боднар, П. Синишин, Зофія Живіцька, Й. Давидович, М. Зеть, Н. Сидницький, П. Звір, П. Зенків, П. Сова, В. Сметана, І. Золна, Ю. Дибаляк, С. Куцах, І. Куцах, С. Хомяк, Я. Шубак, І. Романчук, П. Іськів, Гр. Віхоть, Т. Жеребчук, М. А. Пипюк, М. Швець, А. Мулик, В. Янечко, о. Й. Боярчук, М. Табачук, В. Микитин, С. Бурбан, М. Кузьма, Й. Сосонка, П. Галютяк, М. Кметь, М. Перевізник І. Долинський, М. Тимочко, О. Березівський, М. Філь, Гр. Яциняк, А. Федорчак, А. Ференц, Гр. Яськів, Д. Фенькании, А. Ховзун, А. Терпко, Н. Рапак, І. Ладичка, Н. Хома, І. Харко, І. Броновський, В. Молодович, П. Микула, Гр. Процович, С. Данись, І. Данись, О. Мацюпа, А. Крушельницький, О. Боднарчук (мол.), Гр. Яциняк, М. Петрушкевич, І. Хімко, І. Кметь, І. Роздзябик, Н. Кобринець, Н. Гладкий, В. Броцький; по 50 ц.: Н. Смага, І. Дидьо, В. Бунга, І. Гришко, П. Давидович, І. Варварич, Н. Буць, І. Гаврилів, М. Петрунчак, П. Харко, В. Роздільський, Н. Станчак, Ю. Павчинський, В. Гірак, М. Шевчук, М. Хома, І Славич, Лесьо Сисин, М. Івась, Д. Лещишин, І. Живіцький; по 25 ц.: І. Юркович, М. Кость, С. Михайлишин.

Колядували школярі: Е. Павчинська, О. Фисканин, А. Хащовська, В. Галютак, С. Галютак, М. Куцах, Й. Бунга, Е. Бунга, О. Роздільська, М. Тимочко, Р. Хащовська, Е. Бурбан, С. Сосонка, М. Галютак, М. Дидьо, В. Молодович, А. Молодович, О. Молодович, Й. Данись, І. Данись, М. Процович, С. Боднар, І. Гладкий і Ю. Табачук під проводом Михайла А. Пипюка.

Гроші вислано до Рідного Краю через Обєднання з призначенням: $25 на Рідну Школу в краю; $10 на боєвий фонд; $10 на інвалідів; крім того з коляди вислано $20 на „Дніпро", православний орган, 2 доляри коштує бос за перевіз дітей, а $26.25 осталося на українську місцеву школу.

Михайло А. Пипюк.

Заприсяг.

Польський жандарм присягає в суді проти Українця оттак:

„Я торжественно зізнаю, що оскаржений прозивав мене драбом, опришком, лайдаком, злодієм, грабіжником, батяром і дураком. Що все є правда, присягаю, амінь".

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(17)

Як темні води закрилися над Тарзаном, два кораблі їхали тим океаном до Африки. Один з них був французський кружляк. На ньому його приятель Д'Арнот був офіциром. Другий корабель, се був люксусовий, приватний яхт, що віз на собі гостий одного англійского лорда, між ними гарну Американку, Джейн Портер та її батька.

Після того, як Тарзан розпрощався з нею, Джейн плила до Англії, де вона обіцяла віддатися за Клейтона. Вже три рази вона вікладала свій шлюб. Потім запрошено її обїхати Африку на корабли „Лейді Еліс". Думка їй дуже подобалася, бо се знову відкладало її подружа.

Вона дала слово, що віддасться за молодого Клейтона, що нібито був лордом Ґрейстовком. Але вона любила Тарзана, справдішнього спадкоємця титулу. І ось тепер трапилося так, що на отсім яхті сиділа, оточена всякими розкошами, дівчина і дивилася на висаджений діямантами медаліон.

Думками вона була далеко в пралісі, дивуючися, де знаходиться той, що їй дав сей медаліон. Вона не знала, що той, хто дав їй сей дарунок, боровся за своє життя в хвилях того самого моря, по котрому плив корабель з нею.